

► TECHNISCH VERSLAG UITBREIDING WINDHOOS EN RUKWINDEN MET LOKAAL KARAKTER

Betreft: Uitbreiding van de erkende windhoos en rukwinden met een lokaal karakter die hebben plaatsgevonden op 23 juni 2016 op het grondgebied van de provincie Limburg.

Doelstelling

Dit verslag toetst een aanvraag tot erkenning als algemene ramp aan de erkenningsvereisten, gesteld bij de ministeriële omzendbrief van 20 september 2006 tot vaststelling van de erkenningscriteria van een algemene ramp.

Situering

De gemeenten Alken en Kortesseem hebben een verzoek ingediend om bij uitbreiding erkend te worden voor de schade, geleden naar aanleiding van de bij besluit van de Vlaamse Regering van 25 november 2016 reeds erkende windhoos en rukwinden met lokaal karakter van 23 juni 2016.

Uit de windkaart, bezorgd door het KMI, blijkt dat op het grondgebied van het Vlaamse Gewest nergens de uitzonderlijke grens van 120 km/uur werd bereikt (zie bijlage1). Het is echter uitzonderlijk dat zeer lokale rukwinden worden gemeten in de anemometrische meetstations van het KMI. De metingen verricht in het anemometrisch meetnet zijn immers onvoldoende om de windsnelheden van de hoogste windstoten die zich lokaal voordoen te karakteriseren. Lokale hevige windstoten, te wijten aan de passage van een plaatselijke windhoos of aan valwinden tijdens onweders, kunnen zich hebben voorgedaan. Deze twee situaties kunnen belangrijke windschade veroorzaken. In toepassing van voormelde omzendbrief van 20 september 2006 is een nader onderzoek aan de hand van het door de getroffen gemeenten verstrekte fotomateriaal derhalve nodig. De fotogegevens worden getoetst aan de schaal van Fujita, waarbij wordt vereist dat de aangegeven schade kenmerken vertoont van klasse F2 van voormelde schaal, in bijlage 2.

Beoordeling

De fotogegevens, doorgestuurd door de gemeente Alken, voldoen niet aan de schadegegevens van de klasse F0 tot en met F2 van de schaal van Fujita. Op de vraag of bijkomend fotomateriaal kon worden geleverd, werd niet ingegaan. De fotogegevens, geleverd door de gemeente Kortesseem, tonen aan dat het criterium voor erkenning werd gehaald. Daken worden vernield, vastliggende zonnepanelen worden weggerukt en bomen worden ontworteld of getorst. De foto's worden in bijlage 3 aangetroffen. Dit verslag bevat alle ontvangen foto's van de gemeente Alken en van de gemeente Kortesseem.

Besluit

Uit de uitgevoerde expertise blijkt dat de windhoos en de plaatselijke rukwinden van 23 juni 2016 in volgende gemeente voldoen aan het erkenningscriterium opgenomen in de ministeriële omzendbrief van 20 september 2006:

- Kortesseem

Deze gemeente wordt bijgevolg in het voorstel tot uitbreiding van de reeds erkende windhoos en rukwinden met lokaal karakter van 23 juni 2016 opgenomen.

Brussel, 7 maart 2017

Voor de Teamcoördinator van het Vlaams Rampenfonds, afwezig,

De Adjunct van de Directeur,

Dirk Demoor

Bijlage 1: Windkaart van het KMI

Bijlage 2: Schaal van Fujita

Bijlage 3: Foto's

Bijlage 4: Raming en aantal schadegevallen

Bijlage 2 – schaal van Fujita

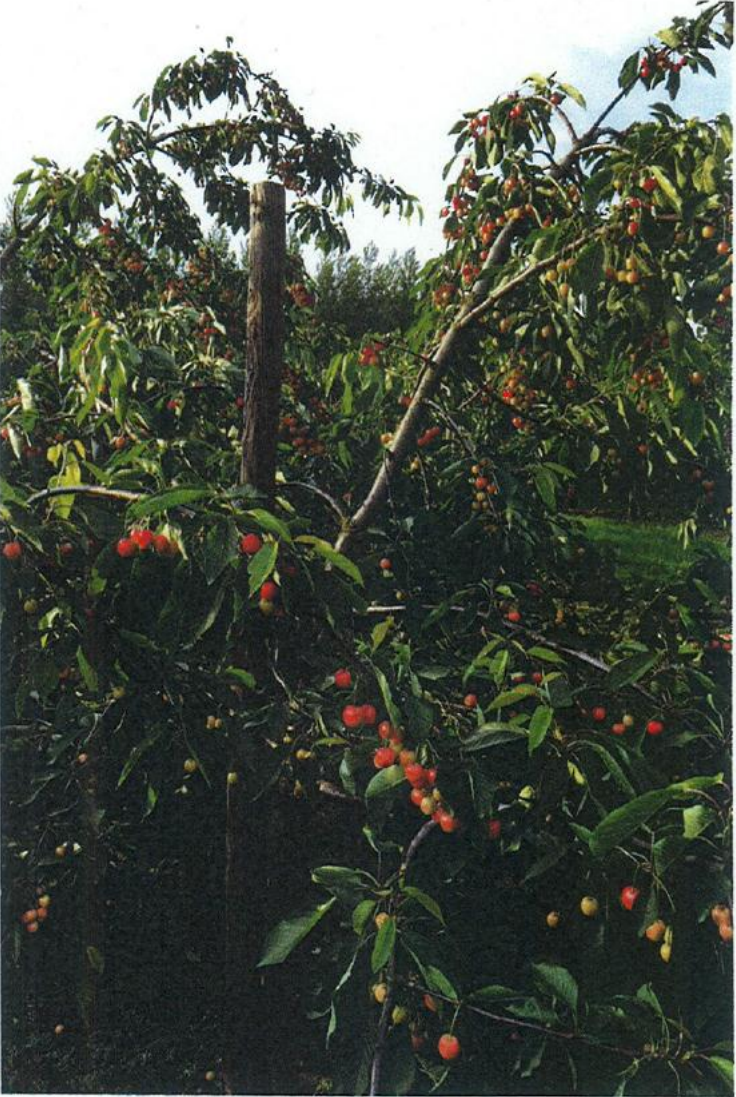
5. Intensiteitsschaal van Fujita Meetinstrument voor de sterkte van de tornado's

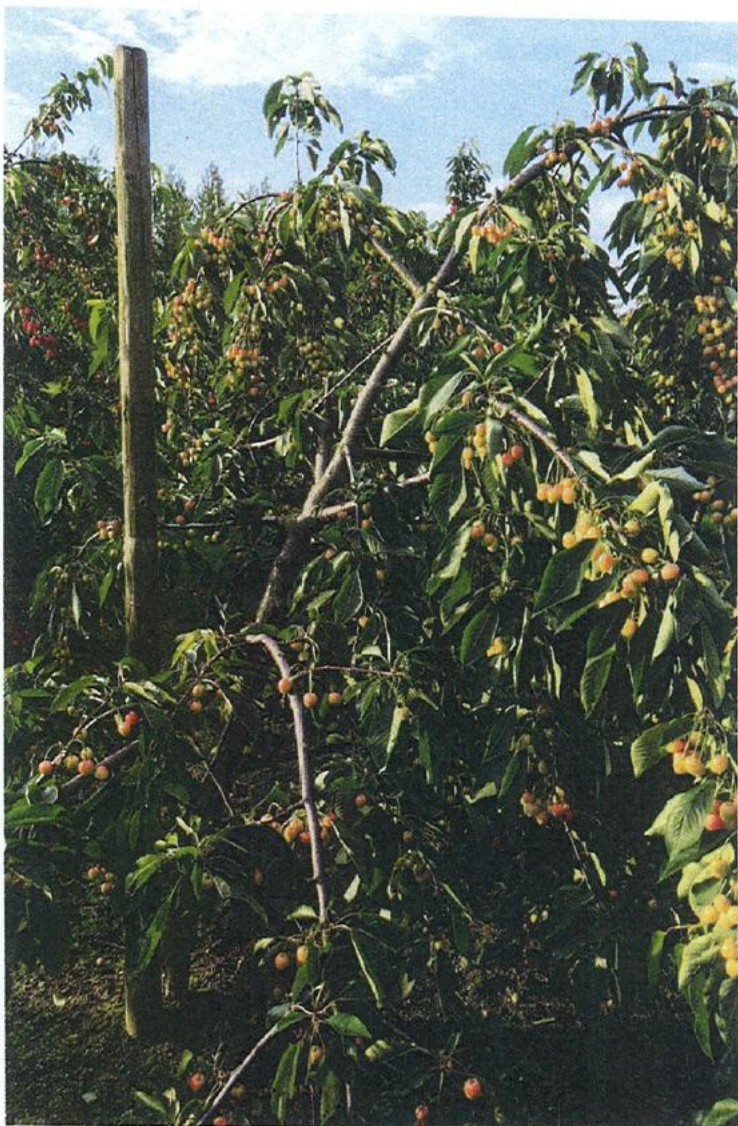
Gezien het uiterst kortstondige en lokale karakter van een tornado, kan dit fenomeen moeilijk waargenomen worden. Bij een tornado beschikt men, meer in het bijzonder, bijna nooit over gegevens over de maximale topsnelheid van de wind bij het oppervlak. In die omstandigheden kan men zich enkel een beeld vormen van de intensiteit van een tornado op basis van het type en de omvang van de veroorzaakte schade.

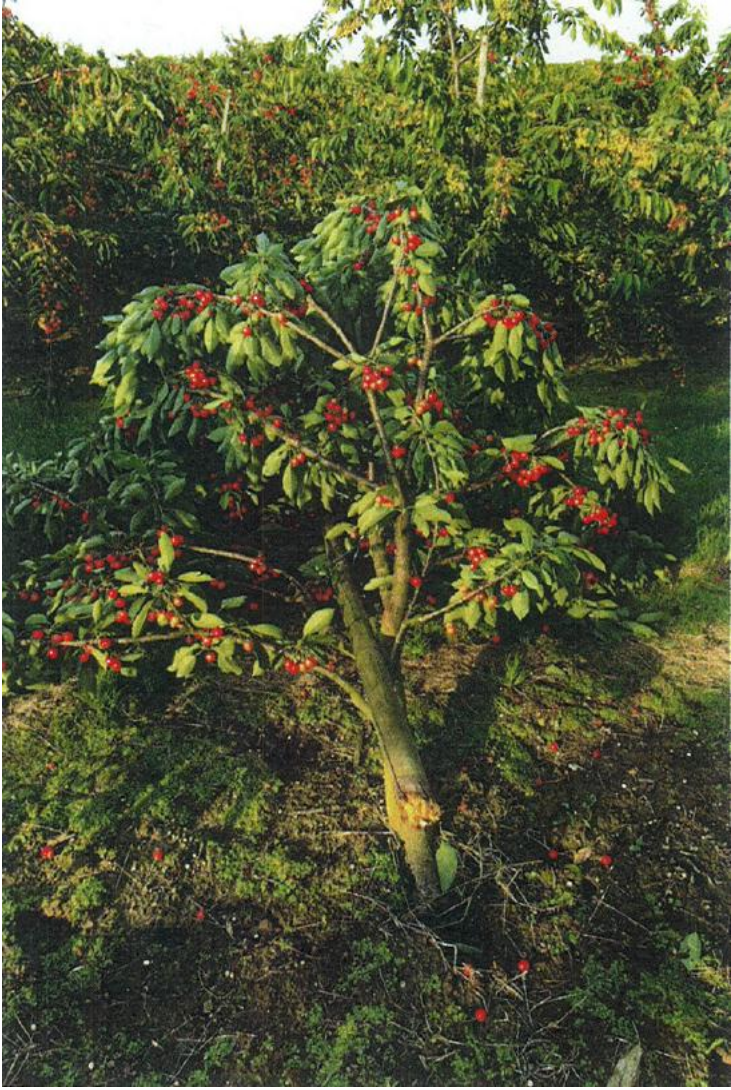
T. T. Fujita heeft in 1981 de schaal F bepaald, waarbij de tornado's in zes klassen van stijgende kracht gegroepeerd worden. Zoals elke op een natuurfenomeen toegepaste indeling, bevat deze natuurlijk een arbitrair gedeelte. Zij maakt het evenwel mogelijk om de desbetreffende energie te ramen met behulp van relatief eenvoudig waar te nemen criteria:

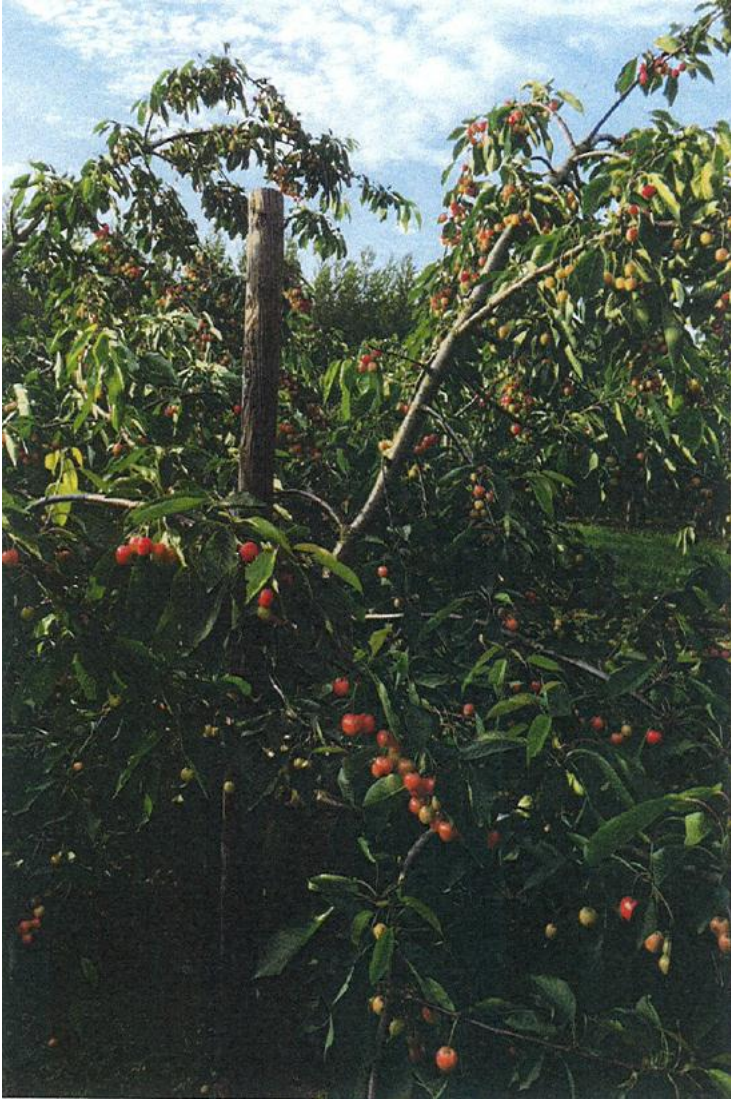
- De tornado's met intensiteit F_0 veroorzaken slechts weinig schade: breken van kleine takken van bomen, enige schade aan schoorstenen, verwringing van verkeersborden ... Veel van deze tornado's kunnen ongemerkt passeren of hun schade kan toegewezen worden aan gewonere rukwinden.
- De tornado's met intensiteit F_1 veroorzaken nog relatief beperkte schade: afrukken van dakpannen, zijdelingse verplaatsing van auto's op de wegen, verplaatsen of omslaan van caravans ...
- De tornado's met intensiteit F_2 worden geassocieerd met grotere schade: optillen van hele daken, vernieling van caravans, ontworteling of torsie van grote bomen, lichte brokstukken (enkele honderden grammen) worden door de wind over grote afstand meegesleurd ...
- De tornado's met intensiteit F_3 veroorzaken zware schade, zoals het afrukken van daken en muren, het kantelen van zware voertuigen zoals vrachtwagens en treinen, veel ontwortelingen van bomen in een bos, voorwerpen van gemiddelde grootte (enkele kilogrammen) worden in de hoogte geworpen ...
- De tornado's met intensiteit F_4 zijn verwoestend: optillen en verplaatsen van gebouwen zonder funderingen en van lichte voertuigen, allerlei objecten (die tot ongeveer honderd kilogram wegen) gaan letterlijk vliegen ...
- De tornado's met intensiteit F_5 veroorzaken moeilijk voorstelbare schade: optillen en verplaatsen van gebouwen met funderingen, van vrachtwagens, treinen, systematisch uitrukken van alle bomen en alle uitstekende structuren, allerlei puin wordt een projectiel met een ongekende kracht.

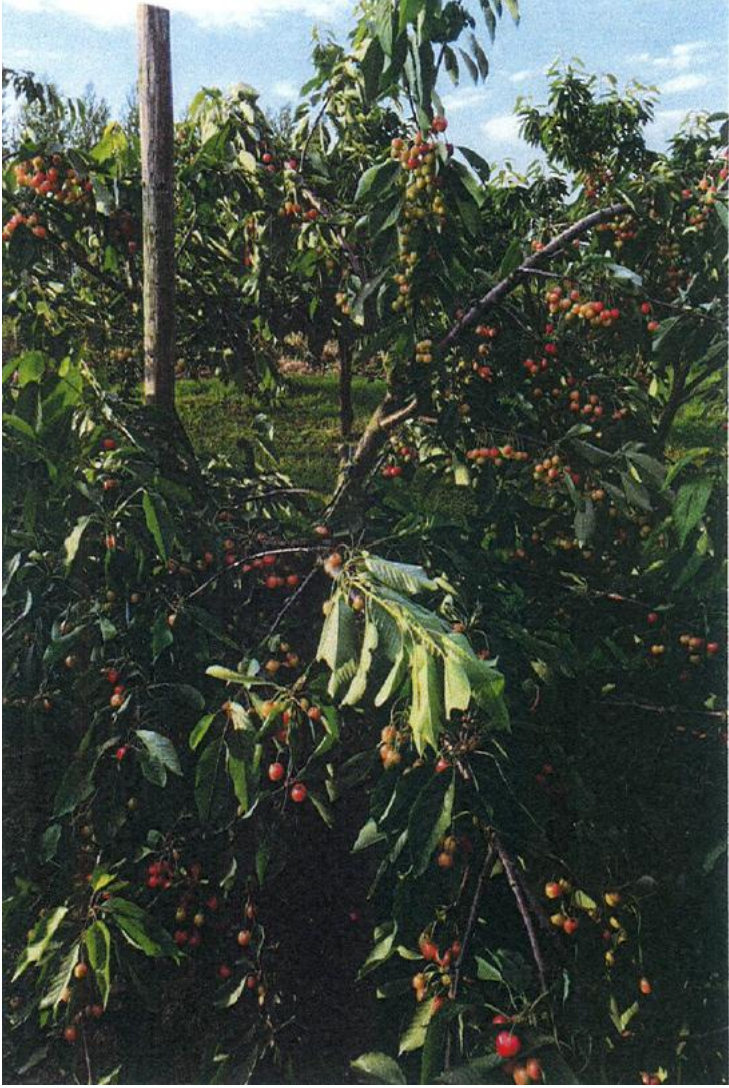
Bijlage 3 – Foto's
Alken

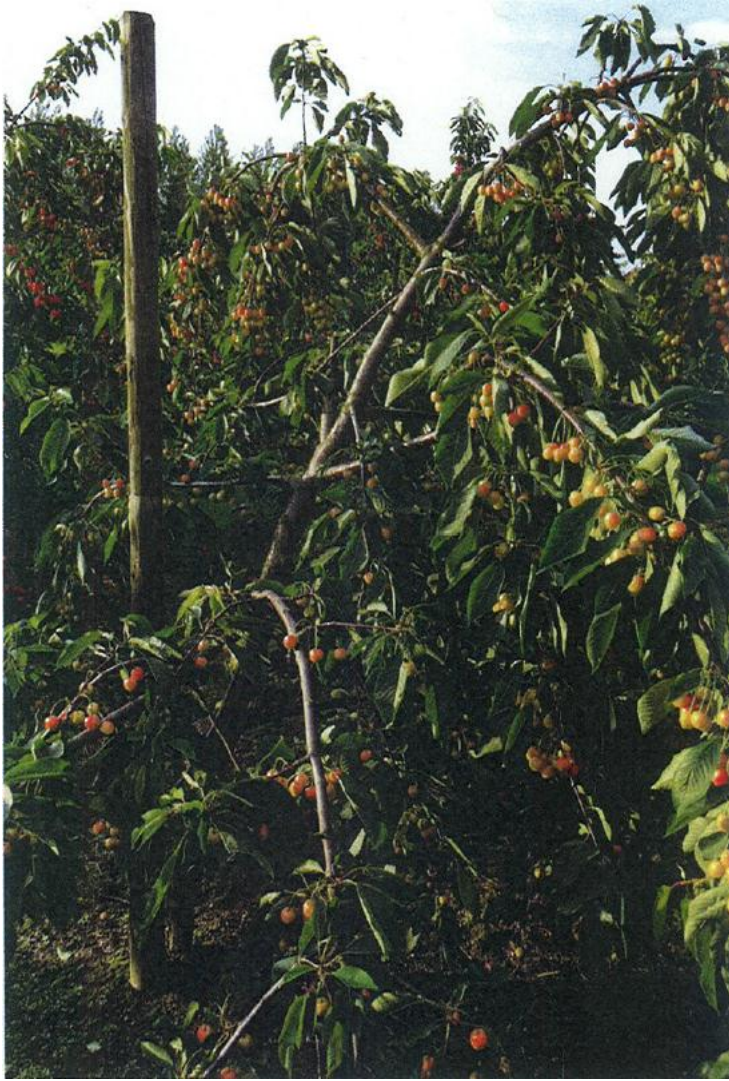

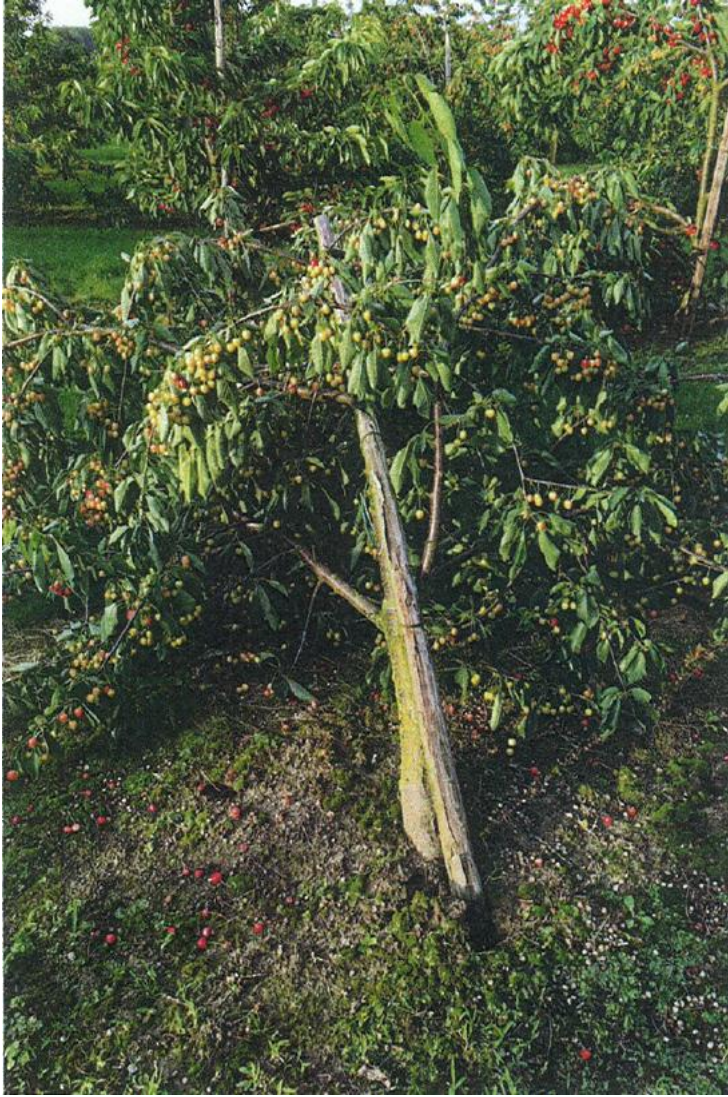

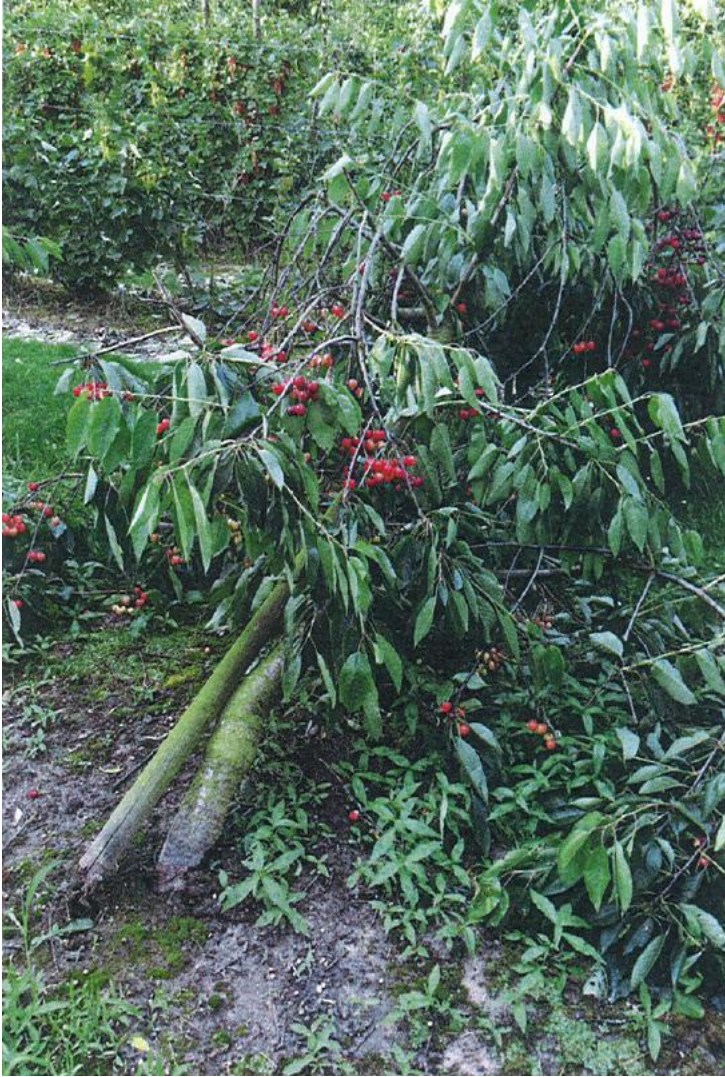

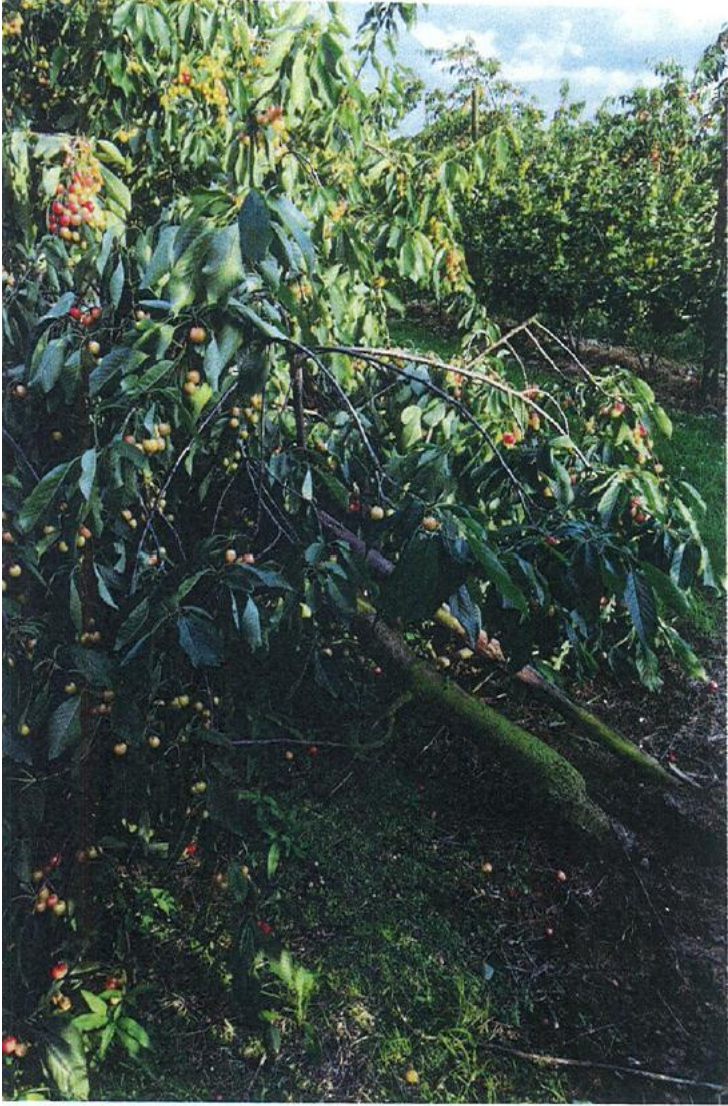

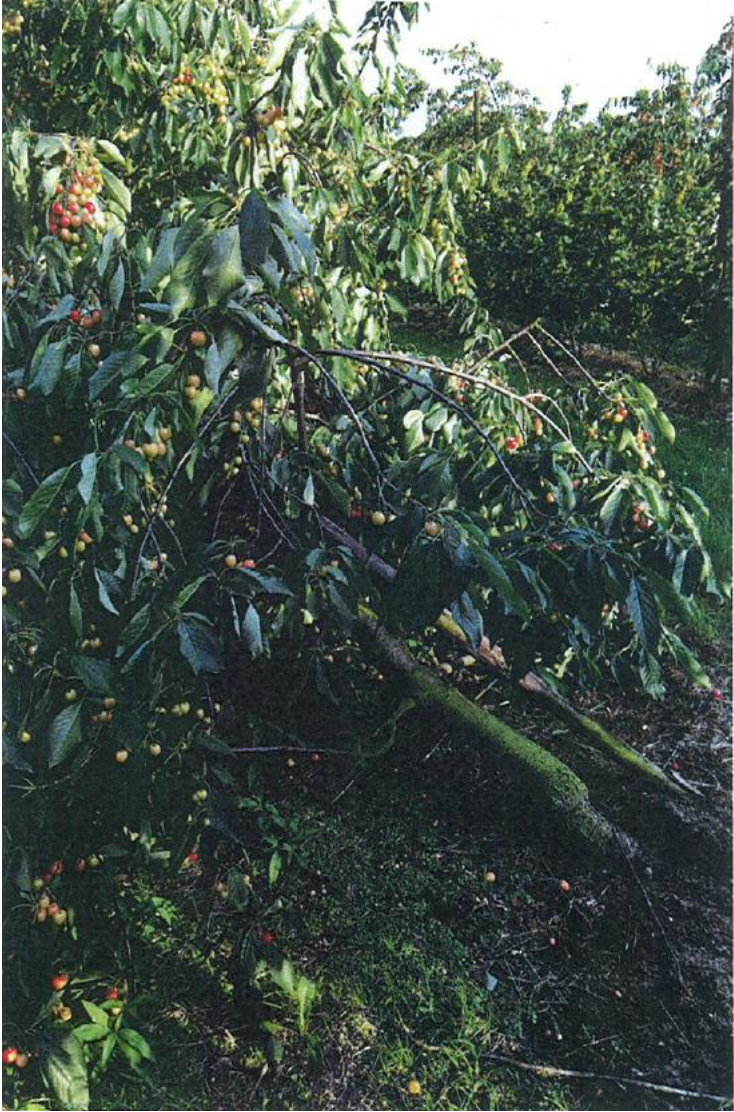

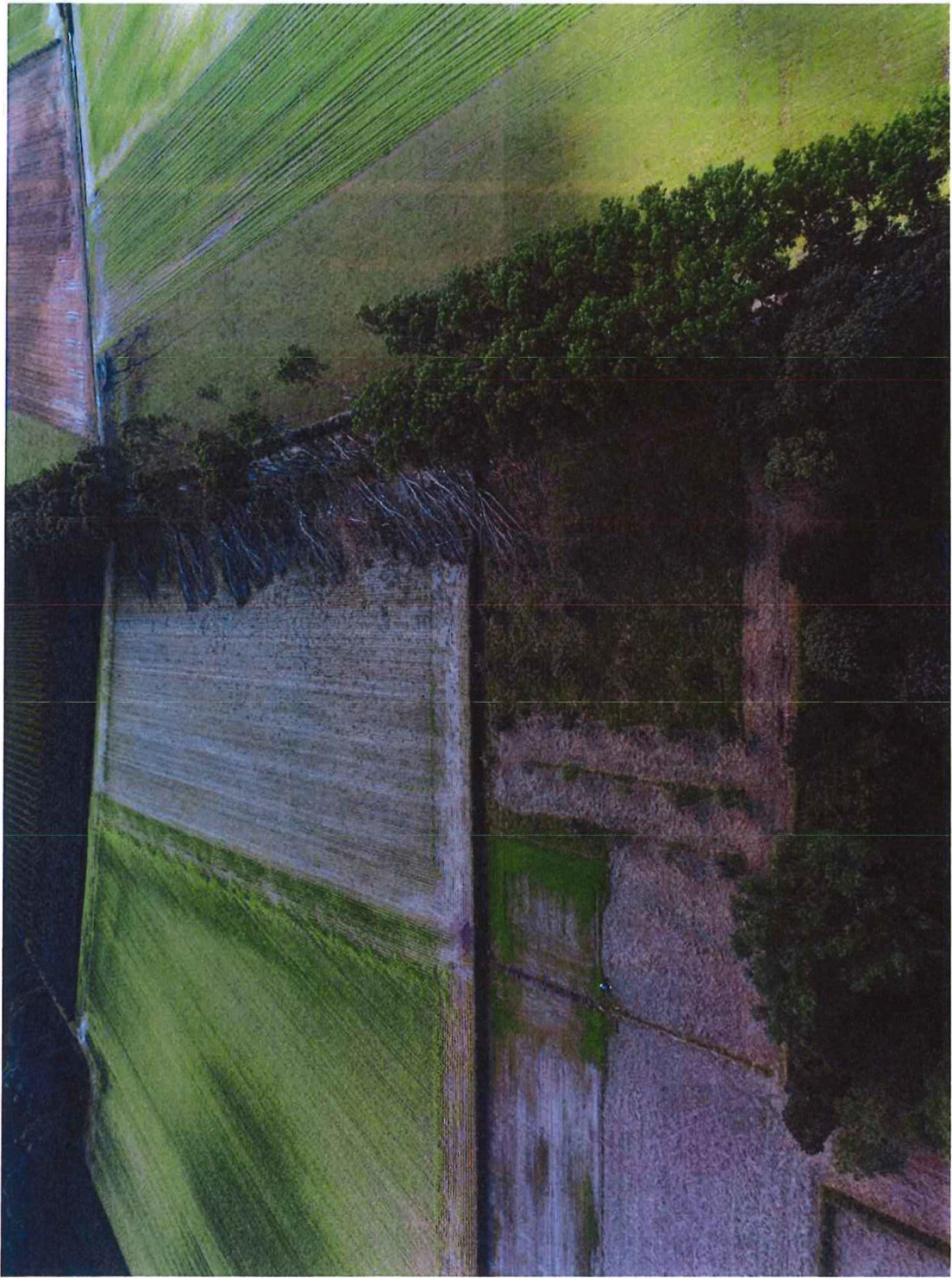

Bijlage 3 –foto's
Kortesse

Bijlage 4 – Raming schade en aantal schadegevallen

Gemeente	Aantal dossiers	Geraamde schade
Kortesseem	5	€ 350.000,00